

SMERNICA

Etický kódex

Etický kódex ZPS Domu seniorov Sv. Ján, Hlavná 214/92, 919 09 Šelpice (ďalej len „ZPS“) je vyjadrením základných etických pravidiel konania Domu pre seniorov ako zariadenia, ktorého zriaďovateľom je Pokora n.o., konajúceho vo verejnom záujme pri poskytovaní sociálnych služieb fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV. podľa prílohy č. 3 zákona alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Čl. 1

Základné ustanovenia

- 1) Etický kódex upravuje profesionálnu etiku a zásady správania sa zamestnancov ZPS do smernice v súlade s platnými právnymi predpismi a uznávanými hodnotami, dodržiavaním ktorých chráni záujmy ťažko zdravotne postihnutých osôb (ďalej len „klient“) a zamestnancov, určuje vzájomné vzťahy zamestnancov a vzťahy k vonkajšiemu prostrediu.
- 2) Etický kódex ZPS sa vzťahuje na všetkých zamestnancov ZPS.
- 3) Etický kódex osobitne upravuje aj profesionálnu etiku a zásady správania sa zamestnancov ZPS, ktorí vykonávajú pomáhajúce profesie – sociálny pracovník a zdravotnícky zamestnanec.
- 4) **Uznávané hodnoty ZPS sú:**
 - a) prospech a spokojnosť klientov v poskytovaní sociálnych služieb ZPS,
 - b) individuálny prístup v poskytovaní sociálnych služieb klientom, rešpektovanie ich individuálnych potrieb, schopností, cieľov a zdravotného stavu,
 - c) rešpektovanie ľudských práv a právom chránených záujmov klientov, ostatných občanov a zamestnancov,
 - d) rozvíjanie schopností a cieľov klientov podľa individuálneho rozvojového plánu,
 - e) spokojnosť zamestnancov,
 - f) dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov vzťahujúcich sa na činnosť ZPS.

Čl. 2

Základné pojmy

- 1) **Profesionálna etika** v ZPS je súhrn pravidiel o spoločenskom správaní, ktoré sa týkajú vonkajšieho prejavu zamestnancov ZPS ku klientom a zamestnancom ZPS, zákonným zástupcom klientov (opatrovníkom), širšej sociálnej sieti klientov a celkového správania sa k iným osobám. Profesionálna etika je zakotvená v etických kódexoch, jeho súčasťou sú kroky pre zaistenie bezpečnosti klienta.
- 2) Profesionálna etika sa zaoberá etickými dilemami, problémami hodnôt, ktoré sa vyskytnú pri práci zamestnancov ZPS, ale aj špecifickými otázkami, akými sú organizácia a disciplína v rámci profesií vykonávaných v ZPS.
- 3) Cieľom profesionálnej etiky je správne usporiadanie ľudských skutkov zamestnancov ZPS do tejto smernice v zhode s požiadavkami a potrebami zdravého, prirodzeného ľudského rozumu.
- 4) Profesia je odbornou prípravou získané povolanie alebo diferencované podľa obsahu pracovnej činnosti zamestnancov ZPS.

SMERNICA

Etický kódex

Čl. 3

Všeobecné ustanovenia

Profesionálna etika zamestnanca vychádza zo základných morálnych, etických a spoločenských princípov správania sa a je v súlade s im delegovanými právomocami a zodpovednosťami.

1) Etický kódex zamestnanca ZPS:

- a) má právo vyslovovať vlastný názor týkajúci sa výkonu pracovnej činnosti, zlepšenia riadenia, organizácie práce, štruktúry a vzťahov medzi zamestnancami ZPS,
- b) má právo predkladať návrhy prispievajúce k akémukoľvek zlepšeniu činnosti ZPS,
- c) rešpektuje a chráni ľudskú dôstojnosť a ľudské práva klientov, ostatných zamestnancov a verejnosti,
- d) ctí si rozličnosti a rozdielnosti etnické a kultúrne, správa sa ku klientovi bez ohľadu na farbu pleti, rasu, pohlavie, pôvod, spoločenské postavenie,
- e) zachováva mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej práce a ktoré v záujme klienta a ZPS nemožno oznamovať iným osobám, a to aj po skončení pracovného pomeru;
- f) zdržiava sa konania, ktoré by mohlo viesť k rozporu záujmov klienta, verejného a osobného záujmu,
- g) nezneužíva informácie nadobudnuté v súvislosti a pri vykonávaní zamestnania vo vlastný prospech alebo v prospech blízkych osôb alebo iných fyzických osôb alebo právnických osôb; táto povinnosť platí aj po skončení pracovného pomeru,
- h) neznevažuje ZPS svojim správaním a rétorikou, jej organizačnú štruktúru a procesy,
- i) nerozširuje nepravdivé informácie, nepoškodzuje klienta, meno ZPS a nevyužíva na to ani tretie osoby,
- j) uvedomuje si prípadný stret záujmov a nezneužíva tieseň alebo nevýhodné postavenie klienta vo svoj, či prospech iných osôb,
- k) vyvaruje sa prípadov, kde by mohol byť osobne alebo finančne zainteresovaný v súkromných záležitostiach klienta, ktoré by mohli mať charakter stretu záujmov napríklad prijatie hodnotného daru alebo úplatku,
- l) rešpektuje kultúru organizácie,
- m) poukazuje na porušovanie etického kódexu.

2) Zamestnanec vo vzťahu k ostatným zamestnancom:

- a) dodržiava zásady spoločenskej etiky bez prejavu nadradenosti,
- b) zachováva dôvernosť údajov o výške vlastných príjmov a príjmov ostatných zamestn.
- c) udržiava a posilňuje pracovné ciele a ciele ZPS ako organizácie,
- d) rešpektuje súkromie ostatných zamestnancov na pracovisku, aj v osobnom živote,
- e) zaujíma korektný, ale nekompromisný postoj voči nedostatkom v práci ostatných zamestnancov,
- f) netoleruje predsudky voči iným zamestnancom; toleruje rozdielnosti etnické, kultúrne, farbu pleti, rasu, pohlavie, pôvod, spoločenské a pracovné postavenie,
- g) poskytuje pomoc pracovne mladším zamestnancom,

SMERNICA

Etický kódex

- h) predchádza konfliktom na pracovisku, resp. včas poukáže na konflikt, ktorý by mohol prerásť do mobbingu, resp. bossingu.

3) Vedúci zamestnanec vo vzťahu k podriadeným:

- a) bezodkladne a konštruktívne rieši vzniknuté konflikty uplatňovaním dialógu za účasti všetkých zainteresovaných zamestnancov,
- b) je vzorom pre ostatných zamestnancov v správaní, konaní a prístupe k pracovným povinnostiam,
- c) upevňuje dobré vzťahy medzi zamestnancami a podporuje komunikáciu a spoluprácu so zamestnancami iných úsekov,
- d) v prípade nespokojnosti s plnením pracovných úloh, hodnotí zamestnanca individuálne, v prípade pozitívne plnených pracovných úloh, chváli zamestnanca verejne,
- e) motivuje výkon zamestnancov,
- f) je otvorený voči pripomienkam zamestnancov,
- g) preukázateľne oboznámi zamestnancov s hodnotami a požiadavkami v tomto etickom kódexe.

Zamestnanec svojim správaním, vystupovaním a plnením svojich úloh buduje pozitívny obraz ZPS.

Čl. 4

Osobitné ustanovenia

Profesia sociálny pracovník, zdravotnícky zamestnanec (vrchná sestra, sestra, opatrovatel') sa vo svojej práci riadia aj profesionálnou etikou uvedenou v čl. 4.1 a 4.2.

Čl. 4.1

Profesionálna etika v sociálnej práci, etický kódex sociálneho pracovníka:

- 1) **Profesionálna etika sociálnej práce** v ZPS predstavuje súbor noriem, požiadaviek a pravidiel správania na sociálneho pracovníka. Etika sociálnej práce v ZPS je v konaní sociálneho pracovníka zameraná na:
 - a) prevenciu sociálnej rovnováhy – individuálne potreby prijímateľa klienta a jeho prirodzenej sociálnej siete, princípy subsidiarity, dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, aktivizovanie a posilňovanie sebestačnosti, zabraňovanie sociálneho vylúčovania, podporovanie začlenenia klienta do spoločnosti,
 - b) eliminovania alebo zmiernovania príčin a dôsledkov vzniknutej soc. nerovnováhy medzi klientom, skupinou a spoločnosťou navzájom.
- 2) Základné etické problémy, s ktorými sa soc. pracovník stretáva a musí o nich rozhodovať:
 - a) kedy zasahovať do života klienta, rodiny, sociálnej siete,
 - b) koľko pomoci a starostlivosti poskytnúť, aby klienta viedli k zmene a k zodpovednému jednaniu,
 - c) kedy zmeniť sociálnu terapiu, prestať so sociálnou terapiou a poskytovaním sociálnej služby.
- 3) Základné princípy etiky sociálnej práce vychádzajú z princípov vzťahu človek - človek, človek - skupina, človek - spoločnosť deklarovaných vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, ktorými sú: úcta životu ako k takému, autonómnosť, diskretnosť, slušnosť, zdvorilosť, takt, ohľaduplnosť, zodpovednosť, solidarita, konanie dobra.
- 4) Etický kódex sociálneho pracovníka ZPS predstavuje štandard sociálnej práce, ktorý rešpektuje

SMERNICA

Etický kódex

práva klienta, obsahuje všeobecné ustanovenia etického správania sa ku každému klientovi bez rozdielu.

Obsah etického kódexu sociálneho pracovníka ZPS:

- Rešpektuje klientov - ich dôstojnosť, osobné a ľudské práva, jedinečnosť, autonómiu.
- Netoleruje predsudky voči klientom, zasadzuje sa o zvyšovanie spravodlivosti.
- Asistuje klientovi pri rozvíjaní jeho schopností, ktoré mu umožnia vyriešiť ich individuálne alebo kolektívne sociálne problémy.
- Podporuje rozvoj klienta, jeho samostatnosť, adaptabilitu, integráciu a socializáciu, vedenie k vlastnej zodpovednosti.
- Prejavuje trvalý záujem o klienta.
- Profesionálna zodpovednosť má prednosť pred osobným záujmom.
- Prijme zodpovednosť za vysokú úroveň poskytovaných sociálnych služieb.
- Zabezpečuje svoj osobnostný rast a ďalšie vzdelávanie.
- Pracuje tímovo, spolupracuje s kolegami, zákonným zástupcom klienta (opatrovníkom), sociálnou sieťou, komunitou a spoločnosťou v záujme klienta.
- Objasňuje verejnosti, že ZPS jedná v záujme klienta.
- Dodržiava dôvernosť informácií o klientovi, výnimkou je iba vyššia etická požiadavka, napr. zachovávanie života klienta.
- Využíva svoje vedomosti a skúsenosti v prospech všetkých.
- Snaží sa o také podmienky vo svojej profesii a zamestnaní, ktoré by umožnili dodržiavanie týchto princípov.

Sociálny pracovník je povinný vytvárať si vlastný úsudok a rozhodovať sa na základe vlastnej pozornej analýzy etických aspektov, individuálne podľa každého klienta. Sociálny pracovník musí byť pripravený uviesť dôvody svojho rozhodnutia.

Čl. 4.2

Profesionálna etika pri pomoci odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby - etický kódex zdravotníckych zamestnancov.

- 1) Za kľúčové hodnoty pri pomoci odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v ZPS možno považovať:
 - dôstojnosť a hodnotu človeka,
 - dôležitosť ľudských zdrojov,
 - spravodlivosť,
 - integritu,
 - kompetenciu.
- 2) V zmysle Slovenského etického kódexu zdravotníckeho personálu sa za hodnoty a princípy v práci zdravotníckeho personálu ZPS pri pomoci odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby považuje: rešpekt, dôvera, úcta k ľudskému životu, ľudskosť, nezávislosť, zodpovednosť, spoľahlivosť, svedomosť.
- 3) Zdravotnícky pracovník ZPS je povinný vytvárať si vlastný úsudok a rozhodovať sa na základe vlastnej

SMERNICA

Etický kódex

pozornej analýzy etických aspektov, individuálne podľa každého klienta. Zdravotnícky pracovník musí byť pripravený uviesť dôvody svojho rozhodnutia.

Obsah etického kódexu zdravotníckeho pracovníka:

- Rešpektuje klientov - ich dôstojnosť, osobné a ľudské práva, jedinečnosť, autonómiu.
- Netoleruje predsudky voči skupinám spoločnosti a klientom, zasadzuje sa o zvyšovanie spravodlivosti.
- Ctí si rozličnosti a rozdielnosti etnické a kultúrne, správa sa ku klientovi bez ohľadu na farbu pleti, rasu, pohlavie, pôvod, spoločenské postavenie.
- Dodržiava dôvernosc informácií o klientovi, výnimkou je iba vyššia etická požiadavka, napr. zachovávanie života klienta.
- Poskytuje bezpečnú, kompetentnú a etickú starostlivosť.
- Podporuje zdravie a prosperitu klientov, pracuje s klientmi tak, aby im umožnili dosiahnuť čo možno najvyššiu úroveň zdravia a prosperity.
- Podporuje a rešpektuje informované rozhodnutia, rozpoznáva, rešpektuje a podporuje právo klienta, zákonného zástupcu (opatrovníka) na informovanosť.
- Zachováva dôstojnosť, rozpoznáva a rešpektuje prirodzenú hodnotu každého klienta.
- Podporuje spravodlivosť, presadzuje princípy spravodlivosti, ochraňujú ľudské práva, správa sa poctivo a čestne a podporuje verejné blaho.
- Zodpovedá za vlastné konanie.
- Využíva svoje vedomosti a skúsenosti v prospech všetkých.
- Snaží sa o také podmienky vo svojej profesii a zamestnaní, ktoré by umožnili dodržiavanie týchto princíпов.

Čl. 5

Spoločné ustanovenia

- 1) Každý zamestnanec ZPS bude oboznámený s týmto etickým kódexom a je povinný dodržiavať jeho ustanovenia.
- 2) Podnet na porušenie etického kódexu môže dať každá z dotknutých strán, t.j. zamestnanec, klient, zákonný zástupca, ďalšia osoba ústne lebo v písomnej forme alebo v elektronickej forme riaditeľovi ZPS.
- 3) ZPS týmto vyhlasuje, že proti zamestnancovi, ktorý podá podnet na porušenie etického kódexu nebudú namierené žiadne sankcie a nebude nijakým spôsobom znevýhodňovaný.
- 4) Porušenie etického kódexu nebude ZPS tolerovať a bude dôsledne postihované; podľa závažnosti porušenia môže mať za následok aj vyvodenie disciplinárnych a pracovnoprávných opatrení v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- 5) Za účelom riešenia podnetov na porušenie etického kódexu zasadá a rozhoduje Interdisciplinárny tím.

SMERNICA

Etický kódex

-
- 6) Etickým kódexom ZPS nie sú dotknuté ustanovenia Domáceho poriadku a Prevádzkového poriadku.

Čl. 6

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica Etický kódex nadobúda účinnosť dňom vydania.

2. Je zverejnená v priestoroch ZPS a na webe ZPS. Zamestnanci sa s uvedenou smernicou Etický kódex oboznámili oproti podpisu.

V Trnave, dňa 2.5.2022

Pokora, n.o.
v.z.
Mgr. Mária Zacharová